

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาศักยภาพธุรกิจการผลิตยางพาราแผ่นในจังหวัดลำปาง เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการผลิต ต้นทุนในการผลิต ปัญหา-อุปสรรค และช่องทางการจัดจำหน่าย ของเกษตรกรผู้ผลิตยางพาราแผ่นในจังหวัดลำปาง ในการดำเนินการศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่ปลูกยางพาราในจังหวัดลำปาง และเป็นเกษตรกรที่สวนยางสามารถเปิดกรี๊ดได้แล้ว โดยเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์จากการสอบถาม สัมภาษณ์เชิงลึก เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการคัดเลือกโดยวิธีสุ่มแบบเจาะจงมาจำนวน 6 ราย ในพื้นที่ 3 อำเภอของจังหวัดลำปาง โดยพบว่า อายุของเกษตรกรโดยเฉลี่ยเท่ากับ 55.66 ปี มีขนาดพื้นที่โดยเฉลี่ยสำหรับกลุ่มผู้ผลิตยางพาราแผ่นขนาดเล็กเท่ากับ 10.33 ไร่ และกลุ่มผู้ผลิตยางพาราแผ่นขนาดกลางเท่ากับ 54.33 ไร่ ทั้งนี้เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับจำนวน 2 ราย มัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 1 ราย และระดับปริญญาตรีจำนวน 3 ราย โดยสาเหตุที่เกษตรกรเลือกที่จะปลูกยางพารา นั้นเป็นเพราะ ปลูกยางพาราเพราะจำหน่ายได้ราคาดีจำนวน 3 ราย และปลูกตามญาติพี่น้อง/เพื่อนบ้านจำนวน 3 ราย โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการปลูกยางพารามาก่อน จำนวน 5 ราย และมีประสบการณ์ในการปลูกยางพารามาก่อนจำนวน 1 ราย ส่วนใหญ่เกษตรกร ได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราจากญาติพี่น้อง/เพื่อนบ้านจำนวน 3 ราย ได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หรือ เจ้าหน้าที่ สกย. จำนวน 2 ราย และได้รับความรู้จากเอกสารคำแนะนำจำนวน 1 ราย

สภาพการปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาสวนยาง โดยพื้นที่ปลูกยางพาราของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดเล็ก เป็นพื้นที่ราบจำนวน 1 ราย พื้นที่ดอนจำนวน 1 ราย และพื้นที่ลาดเอียงจำนวน 1 ราย มีลักษณะของดินเป็นดินร่วนปนทรายจำนวน 2 ราย และเป็นดินดอนจำนวน 1 ราย ในส่วนของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดกลาง เป็นพื้นที่ราบจำนวน 2 ราย และพื้นที่ลาดเอียงจำนวน 1 ราย มีลักษณะของดินเป็นดินร่วนปนทรายทั้ง 3 ราย โดยระยะในการปลูกยางพาราของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดเล็ก เป็นระยะ 3 X 6 เมตร จำนวน 2 ราย และ ระยะ 3 X 7 เมตร จำนวน 1 ราย ในส่วนของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดกลาง เป็นระยะ 3 X 6 เมตร จำนวน 2 ราย และ ระยะ 3 X 7 เมตร

จำนวน 1 ราย สำหรับพันธุ์ที่ใช้ปลูกได้แก่ พันธุ์ RRIM 600 และจะทำการปลูกยางพาราในช่วงต้นฤดูฝนในเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกรกฎาคม การปลูกพืชแซมสวนยางนั้น พบว่ากลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดเล็กไม่ได้ปลูกพืชแซมในสวนยาง เป็นจำนวน 2 ราย และปลูกพืชแซมในสวนยางจำนวน 1 ราย โดยพืชที่ปลูกคือ ข้าวโพด ในส่วนของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดกลางไม่ได้ปลูกพืชแซมในสวนยางเป็นจำนวน 2 ราย และปลูกพืชแซมในสวนยางจำนวน 1 ราย โดยพืชที่ปลูกคือ มะละกอ การใส่ปุ๋ยยางพาราของเกษตรกรในช่วงก่อนเปิดกรีด โดยกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดเล็กจะใส่ปุ๋ยเป็นบางปี ปุ๋ยที่ใส่เป็นสูตร 20 - 10 - 12 ส่วนใหญ่เกษตรกรจะใส่ปุ๋ยปีละ 2 ครั้ง เป็นจำนวน 2 ราย และใส่ปุ๋ยปีละ 1 ครั้ง จำนวน 1 ราย โดยวิธีการใส่ปุ๋ยของเกษตรกรจะใส่แบบหว่าน ในส่วนของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดกลางจะใส่ปุ๋ยทุกปี ปุ๋ยที่ใส่เป็นสูตร 20 -10 -12 เป็นจำนวน 2 ราย และเป็นปุ๋ยสูตร 21 - 7 - 14 เป็นจำนวน 1 ราย ซึ่งเกษตรกรจะใส่ปุ๋ยปีละ 2 ครั้ง โดยวิธีการใส่ปุ๋ยของเกษตรกรจะใส่แบบหยอดเป็นหลุม จำนวน 2 ราย และใส่แบบหว่านจำนวน 1 ราย การใส่ปุ๋ยยางพาราของเกษตรกรในช่วงหลังเปิดกรีด โดยกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดเล็กจะใส่ปุ๋ยทุกปี ปุ๋ยที่ใส่เป็นสูตร 30 - 5 - 18 เป็นจำนวน 2 ราย และเป็นปุ๋ยสูตร 29 - 5 - 18 เป็นจำนวน 1 ราย ซึ่งเกษตรกรจะใส่ปุ๋ยปีละ 2 ครั้ง โดยวิธีการใส่ปุ๋ยของเกษตรกรจะใส่แบบหว่าน ในส่วนของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดกลางจะใส่ปุ๋ยทุกปี ปุ๋ยที่ใส่เป็นสูตร 30 -5 -18 เป็นจำนวน 2 ราย และเป็นปุ๋ยสูตร 29 -5 - 18 เป็นจำนวน 1 ราย ซึ่งเกษตรกรจะใส่ปุ๋ยปีละ 2 ครั้ง เป็นจำนวน 2 ราย และใส่ปุ๋ยปีละ 3 ครั้ง เป็นจำนวน 1 ราย โดยวิธีการใส่ปุ๋ยของเกษตรกรจะใส่แบบหยอดเป็นหลุม จำนวน 2 ราย และใส่แบบหว่านจำนวน 1 ราย ในส่วนของการตัดแต่งกิ่งสวนยาง กลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดเล็กไม่ได้ทำการตัดแต่งกิ่งเป็นจำนวน 2 ราย และทำการตัดแต่งกิ่งจำนวน 1 ราย ในส่วนของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดกลางทั้งหมดจะทำการตัดแต่งกิ่ง การกำจัดวัชพืชในสวนยางพบว่า กลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดเล็กมีการกำจัดวัชพืชทุกปีเป็นจำนวน 2 ราย และกำจัดวัชพืชบางปีจำนวน 1 ราย สำหรับวิธีการกำจัดวัชพืชของเกษตรกรคือ ใช้สารเคมี ใช้แรงงานคน และใช้เครื่องตัดหญ้า ในส่วนของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดกลางมีการกำจัดวัชพืชทุกปีเป็นจำนวน 2 ราย และกำจัดวัชพืชบางปีจำนวน 1 ราย สำหรับวิธีการกำจัดวัชพืชของเกษตรกรคือ ใช้สารเคมีเป็นจำนวน 2 ราย และใช้เครื่องตัดหญ้าเป็นจำนวน 1 ราย ในการป้องกันกำจัดโรคยางของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดเล็ก ไม่ได้มีการป้องกันกำจัดโรคเนื่องจากเห็นว่ามิโรคบ้างแต่ไม่รุนแรงถึงระดับที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย ในส่วนของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดกลางไม่ได้มีการกำจัดโรคจำนวน 2 ราย เนื่องจากไม่มีการพบโรคหรือมีโรคบ้างแต่ไม่รุนแรงถึงระดับที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย และมีการกำจัดโรคยางด้วยสารเคมีจำนวน 1 ราย

การกรีดยางและการแปรรูปเป็นยางแผ่น สำหรับแรงงานจ้าง เกษตรกรจะจ้างในลักษณะ แบ่งรายได้จากผลผลิตยาง อัตราค่าจ้างร้อยละ 40 ของรายได้จากผลผลิตยาง โดยกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราขนาดเล็ก ใช้ระบบกรีดยางแบบกรีดยางครั้งต้นสองวันเว้นหนึ่งวันจำนวน 2 ราย และใช้ระบบกรีดยางแบบกรีดยางหนึ่งวันในสามของต้นสองวันเว้นหนึ่งวันจำนวน 1 ราย ช่วงเวลากรีดยางของเกษตรกรจะกรีดยางในช่วงระหว่าง 02.01 – 04.00 น. ในส่วนของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดกลาง ใช้ระบบกรีดยางแบบกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวันจำนวน 2 ราย และใช้ระบบกรีดยางแบบกรีดยางครั้งต้นสองวันเว้นหนึ่งวันจำนวน 1 ราย ช่วงเวลากรีดยางของเกษตรกรจะกรีดยางในช่วง 24.00 – 02.00 น. จำนวน 2 ราย และกรีดยางในช่วง 02.01 – 04.00 น. จำนวน 1 ราย ในการกรองน้ำยางเพื่อนำมาทำยางแผ่น พบว่ากลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดเล็กจะใช้เครื่องกรองลวดเบอร์ 40 ทั้ง 3 ราย ในส่วนของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดกลางจะใช้เครื่องกรองลวดเบอร์ 40 และ เบอร์ 60 เป็นจำนวน 2 ราย และใช้เครื่องกรองลวดเบอร์ 40 เป็นจำนวน 1 ราย โดยน้ำกรดที่ใช้ในการทำให้ยางแข็งตัวเป็นแผ่นจะใช้น้ำกรดฟอร์มิค ในการนวดแผ่นยาง กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราขนาดเล็กจะใช้ไม้กลมขนาดแผ่นยางจำนวน 2 ราย และใช้ท่อเหล็กกลมขนาดแผ่นยางจำนวน 1 ราย ในส่วนของกลุ่มผู้ปลูกยางพาราขนาดกลางจะใช้ท่อเหล็กกลมขนาดแผ่นยางทั้ง 3 ราย การรีดแผ่นยาง เกษตรกรจะนำแผ่นยางเข้าเครื่องรีดเรียบ 3 ครั้ง และ เครื่องรีดดอก 1 ครั้ง ในการผึ่งยางให้แห้ง เกษตรกรจะใช้ระยะเวลาในการผึ่งยางจำนวน 6 ชั่วโมง หลังจากนั้นจึงนำไปเก็บเพื่อรอการจำหน่าย

ต้นทุนการผลิตยางพาราแผ่นของกลุ่มเกษตรกรภายในระยะเวลา 13 ปี เมื่อพิจารณาต้นทุนการผลิตของผู้ผลิตยางพาราแผ่นขนาดเล็ก พบว่า มีต้นทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3,951.98 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นต้นทุนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 18.87 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรเฉลี่ยเท่ากับ 3,352.21 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นต้นทุนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 16.01 บาท ต้นทุนคงที่เฉลี่ยเท่ากับ 599.77 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นต้นทุนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 2.86 บาท ในส่วนของผู้ผลิตยางพาราแผ่นขนาดกลาง พบว่า มีต้นทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4,104.36 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นต้นทุนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 18.96 บาท ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนผันแปรเฉลี่ยเท่ากับ 3,647.59 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นต้นทุนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 16.85 บาท ต้นทุนคงที่เฉลี่ยเท่ากับ 456.78 บาท/ไร่/ปี คิดเป็นต้นทุนต่อกิโลกรัมเท่ากับ 2.11 บาท

ศักยภาพของธุรกิจการผลิตยางพาราแผ่นซึ่งดูจากต้นทุน ผลผลิต และผลตอบแทนต่อต้นทุนพบว่า กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราขนาดเล็กจะได้ผลผลิตรวมเฉลี่ยเท่ากับ 1256.67 กิโลกรัม/ไร่ มีต้นทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 51,375.85 บาท/ไร่ มีรายได้จากการผลิตยางพาราแผ่นเท่ากับ 76,947.56 บาท/ไร่ และมีผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.49 บาท/ไร่/ปี ในส่วนของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราขนาดกลางจะได้ผลผลิตรวมเฉลี่ยเท่ากับ 1,298.32 กิโลกรัม/ไร่ มีต้นทุนรวมเฉลี่ย

เท่ากับ 53,356.80 บาท/ไร่ มีรายได้จากการผลิตยางพาราแผ่นเท่ากับ 78,759.83 บาท/ไร่ และมีผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.47 บาท/ไร่/ปี

ปัญหาในการผลิตยางพาราแผ่นของเกษตรกรในจังหวัดลำปาง คือ สวนยางถูกไฟไหม้ ดันยางเสียหายเนื่องจากความแห้งแล้ง ขาดแหล่งน้ำในการทำยางแผ่น ดันยางเป็นโรคหน้ายางแห้ง ดันยางหยุดให้น้ำยาง ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและอุปกรณ์ในการผลิตยางแผ่นมีราคาแพง จุติรับซื้ออยู่ห่างไกล ค่าขนส่งยางไปจำหน่ายมีราคาแพง และขาดแคลนแรงงานกรีดยางและทำยางแผ่นที่มีฝีมือ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. เกษตรกรควรค้นคว้าข้อมูลด้านวิชาการหรือศึกษาดูงานจากผู้ปลูกยางที่ประสบผลสำเร็จมาก่อนทั้งในพื้นที่และต่างจังหวัด เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการปลูกรยาง การกรีดยาง การผลิตยางแผ่น เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดการเสียหายของต้นยาง
2. การปลูกรยางในระยะแรกที่ยางมีอายุ 1 – 3 ปี เกษตรกรควรปลูกรพืชแซมยางซึ่งพืชที่ปลูกอาจจะเป็นพืชล้มลุก หรือพืชอายุสั้นที่ต้องการแสงสว่างในการเจริญเติบโตและให้ผลผลิต เช่น ข้าวโพด พืชตระกูลถั่ว สับปะรด มะละกอ เพื่อให้มีรายได้ในช่วงที่ยางพารายังไม่ให้ผลผลิต
3. การบำรุงรักษาสวนยางเกษตรกรจะมีต้นทุนในการบำรุงรักษาสวนยางสูง เนื่องจากเกษตรกรต้องบำรุงต้นยางทั้งก่อนเปิดกรีดและหลังเปิดกรีด โดยปุ๋ยส่วนใหญ่ที่เกษตรกรใช้เป็นปุ๋ยเคมีซึ่งมีราคาสูง เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่าย เกษตรกรสามารถใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีในสวนยางได้ โดยปุ๋ยอินทรีย์จะได้จากปุ๋ยหมัก ปุ๋ยมูลสัตว์ ปุ๋ยพืชสดที่มีประโยชน์ต่อการปรับปรุงบำรุงดิน
4. การรวมกลุ่มกันของเกษตรกรผู้ผลิตยาง จะทำให้เกิดอำนาจต่อรอง เช่น ต่อรองราคาขายยางให้ได้ราคาสูง รวมไปถึงการต่อรองในการซื้อสินค้า อาทิ ปุ๋ย สารเคมีปราบวัชพืช อุปกรณ์เครื่องมือกรีดยางและการผลิตยางแผ่น ในราคาต่ำลงได้
5. เกษตรกรบางราย ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญและขาดประสบการณ์ทั้งในเรื่องการจัดการในการทำสวนยางพารา การผลิต ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีการให้ความรู้หรือการจัดอบรมให้กับเกษตรกรผู้ผลิตยางแผ่น เพื่อให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้น

5.3 ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา

การทำงานวิจัยเรื่องต้นทุนการผลิตนั้น ข้อมูลที่ได้จะมีความถูกต้องหากผู้ศึกษาได้ใช้เวลาอยู่กับเกษตรกรมากๆ เนื่องจากจะทำให้ได้รับความไว้วางใจ ได้ฟังข้อมูลมาก และตัวผู้วิจัยจะได้มีเวลาตรวจสอบข้อมูลเมื่อได้เห็นกิจกรรมการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการเดินทางมาก เพราะการไปพบกับผู้ผลิตยางพาราแผ่นแต่ละแห่งไม่ทราบที่ผู้ผลิตยางพาราแผ่นจะอยู่ และว่างเวลาใด ประกอบกับแต่ละครั้งต้องใช้เวลามากในการพูดคุยทำความเข้าใจ อีกทั้งผู้ผลิตแต่ละรายมักจะอยู่ไกลกัน เหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคอย่างมากต่อการศึกษา

5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไป สำหรับผู้ที่สนใจด้านต้นทุนในการผลิต อาจจะทำเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบต้นทุน ระหว่างการผลิตและจำหน่ายเป็น น้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางแผ่นรมควัน หรือ ศึกษาจุดคุ้มทุนระหว่างการผลิตเป็นน้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และยางแผ่นรมควัน